

2025թ. ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտում տեղի է ունեցել գիտխորհրդի 12 նիստ: Քննարկվել են գիտաշխատողների տարեկան թեմաները, գիտական միջոցառումների, գիտաժողովների կազմակերպման հարցեր, հաստատվել են թեկնածուական ատենախոսությունների թեմաներ, հրատարակության են երաշխավորվել Վ. Համբարձումյանի «Ակնարկներ գրական հայերենի պատմության» աշխատանքը և այլ ուսումնասիրություններ:

Կիրառական լեզվաբանության բաժնում ստեղծվել է նյարդահոգե-լեզվաբանական լաբորատորիա, և հասարակական հիմունքներով լաբորատորիայի վարիչ է նշանակվել Ս. Հովհաննիսյանը:

Ինստիտուտում ավանդույթ է դարձել Մայրենիի օրվան նվիրված միջոցառումների կազմակերպումը: Այդ շրջանակում կարևորվում է հայերենի մաքրության հարցերին վերաբերող «Գրական հայերենը ՋԼՄ-ներում» խորագրով գիտաժողովը: Քննարկման նյութ է հանդիսացել զանգվածային լրատվամիջոցների՝ հեռուստաընկերությունների, թերթերի, կայքերի, սոցիա-

լական ցանցերի լեզուն: Նշված գիտաժողովը կարևոր էր հատկապես նոր միջոցառումների անցկացման, ծրագրերի իրականացման և արդյունավետ գործակցության համար:

Ինստիտուտը կազմակերպվել է նաև Սերգեյ Աբրահամյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված միջազգային և «Բառագիտության արդի խնդիրներ» խորագրով հանրապետական գիտաժողովներ, ապա և նյութերն առցանց հրապարակել էլեկտրոնային ժողովածուներում:

Ինստիտուտում պարբերաբար կազմակերպվում են սեմինար-քննարկումներ հանրապետության գիտակրթական ոլորտների ներկայացուցիչների, ուսուցիչների, ուսանողների, լեզվաբանների, մտավորականների համար: Լեզվական ու լեզվաբանական գիտելիքների տարածման ու գիտականորեն ճիշտ պատկերացումների ձևավորման հարցերը մշտապես լեզվի ինստիտուտի ուշադրության կենտրոնում են:

Ս. թ. հոկտեմբերին լեզվի ինստիտուտում կայացել է ՀՀ ԳԱԱ տերմինաբանական հիմնախնդիր-

ների հանձնախմբի նիստը, որին մասնակցում էին ակադեմիական և բուհական համակարգի ականավոր լեզվաբաններ, նաև այլ ոլորտների մասնագետներ:

Ինստիտուտը հրատարակում է «Լեզու և լեզվաբանություն», «Ջահուկյանական ընթերցումներ» գիտական հանդեսները, որոնք կարևոր նշանակություն ունեն հանրապետության գիտական կյանքում:

Գիտական աշխատանքների արդյունքները ներկայացվել են միջազգային և հանրապետական գիտաժողովներում:

Ինստիտուտի մի շարք գիտաշխատողներ մասնակցել են հանրապետական, ՀՀ-ում և արտերկրում կազմակերպված միջազգային գիտաժողովների, խորհրդաժողովների, քննարկումների. «Բառագիտության արդի խնդիրներ», «Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի արդի խնդիրներ» հանրապետական գիտաժողովներ, Գևորգ Զահուկյանի ծննդյան 105-ամյակին նվիրված հայերենագիտական նստաշրջան, Սերգեյ Աբրահամյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված, «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը. հայագիտության արդի հիմնահարցեր», ՌԴ-ում՝ Պետերբուրգում կայացած՝

Հայ Առաքելական Եկեղեցու Ռուսաստանի և Նոր Նախիջևանի թեմի 300-ամյա մշակութային ժառանգությանը նվիրված, Մոսկվայում կայացած՝ նյարդալեզվաբանության խնդիրներին նվիրված «Քիչ ուսումնասիրված լեզուների փորձարարական ուսումնասիրություններ», Սանկտ Պետերբուրգի համալսարանում կայացած՝ արևելյան լեզուների ֆակուլտետի 170-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովներ, Մոսկվայի պետական լեզվաբանական համալսարանի կազմակերպած «Հայագիտությունը լեզուների և մշակույթների համատեքստում» միջազգային գիտագործնական կոնֆերանս, Չինաստանում կայացած՝ «Արիեստական բանականության մարտահրավերները քիչ ուսումնասիրված լեզուներում. ներդրակաստիկության հեռանկարը» միջազգային գիտաժողով, Կիրառական լեզվաբանության արդի խնդիրներին նվիրված միջազգային առցանց խորհրդակցություն, ԿԳՄՍ նախարարության կազմակերպած միջոցառման աշխատանքներ, զանգվածային լրատվամիջոցներում լեզվին ու լեզվաքաղաքականությանը վերաբերող քննարկումներ:

Ինստիտուտի մի շարք գիտաշխատողներ գիտական համագոր-

ծակցության մեջ են Վենետիկի համալսարանի հայագետների, Փարիզի Արևելյան լեզուների և քաղաքակրթությունների ինստիտուտի, Ս. Պետերբուրգի և Մոսկվայի պետական համալսարանների գիտաշխատողների հետ, ընդգրկված են ԻԻՀ Փայամե Նուր համալսարանի «Applied Linguistics Research Journal», Բրուկլինի հետազոտության ինստիտուտի «International Journal of Language and Linguistics» հանդեսների խմբագրական խորհուրդներում, անդամակցում են նաև Փարիզի Հայագիտական ընկերակցությանը (Société des Etudes Arménines):

Լեզվի ինստիտուտը գործակցության պայմանագրեր ու հուշագրեր ունի ինչպես հայաստանյան, այնպես էլ արտերկրի մի շարք գի-

տակրթական հաստատությունների հետ՝ նպատակ ունենալով հաստատելու և զարգացնելու գիտական կապեր, աջակցելու կողմերի համար ընդհանուր հետաքրքրություններ ներկայացնող հիմնարար գիտական հետազոտությունների կատարմանը:

2025թ. ինստիտուտում հյուրընկալվել են մասնագետներ ՌԴ-ից, Ֆրանսիայից: Ձեռք են բերվել գործնական պայմանավորվածություններ՝ իրականացնելու համատեղ հետազոտություններ և ծրագրեր հայերենագիտության ոլորտում:

Սույն թվականի միջազգային գիտաչափական շտեմարաններում տպվել և տպագրության են ներկայացվել տասնյակ հոդվածներ: